

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 października 2021 r. w Warszawie

sprawy R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wypłatę emerytury

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 lutego 2020 r. znak: (...) oraz z dnia 11 maja 2021 r. znak: (...)

1. oddała odwołanie R. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 lutego 2020 r. znak: (...),
2. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 11 maja 2021 r. znak: (...), w ten sposób, że nakazuje wypłatę przyznanej odwołującemu R. P. emerytury począwszy od 1 marca 2021 r.,
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz R. P. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

W dniu 25 marca 2020 r. **R. P.**, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 21 lutego 2020 r., znak: (...) w przedmiocie przyznania na jego rzecz prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2020 r., tj. od dnia nabycia uprawnień do świadczenia i jednoczesnego jej zawieszenia z uwagi na zbieg z prawem do emerytury wypłacanej przez Wojskowe Biuro Emerytalne, jak również z powodu kontynuowania zatrudnienia.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wyjaśnił, że służbę wojskową rozpoczął w dniu 31 lipca 1967 r. i po 33 latach jej trwania, zaczął pobierać świadczenie emerytalne na podstawie ustawy o zabezpieczeniu emerytalnym żołnierzy i ich rodzin. Podkreślił, że po zakończeniu służby wojskowej kontynuował aktywność zawodową na stanowisku kierownika Kliniki i Zakładu Instytutu (...) w W. oraz na stanowisku profesora w Wyższej Szkole (...) w W., a od otrzymywanego wynagrodzenia były odprowadzane należne składki na ubezpieczenia społeczne, co jednak nie miało przełożenia na wzrost wysokości emerytury wojskowej. Taka sytuacja zdaniem odwołującego jest mniej korzystna niż sytuacja żołnierza, który zakończył służbę wojskową po 1999 r., gdyż w takim przypadku dalsza aktywność zawodowa po przejściu na wojskowe zaopatrzenie emerytalne umożliwi mu nabycie prawa do emerytury z FUS. W tym też kontekście zakaz wypłaty emerytury z FUS określony w art. 95 ustawy o emeryturach i rentach rażąco narusza art.

32 Konstytucji RP, gdyż różnicuje sytuację prawną emerytów mundurowych oraz emerytów cywilnych i wojskowych. W ocenie odwołującego, wysługa wojskowa uprawnia go do emerytury w wysokości 87,23% podstawy wymiaru (40% za 15 lat służby oraz 2,6% za każdy kolejny rok służby), tj. o 12,23% przekraczającą emeryturę maksymalną w wysokości 75%. Powyższe wskazuje, że prawie pięć lat służby wojskowej nie miało wpływu na wysokość świadczenia wojskowego. Dodatkowo niesprawiedliwe by było, aby 20 lat pracy i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne nie miało żadnego wpływu na wysokość jego świadczenia emerytalnego. Ubezpieczony zwrócił się o zmianę skarżonej decyzji i odwieszenie wypłaty zawieszono świadczenia emerytalnego, a także o ustalenie, że jest on uprawniony do wypłaty świadczenia emerytalnego z FUS obok świadczenia emerytalnego wypłacanego z Wojskowego Biura Emerytalnego oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odwołanie z dnia 25 marca 2020 r. k. 3-5v a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 kwietnia 2020 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że decyzją z dnia 21 lutego 2020 r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wypłata świadczenia została zawieszona z uwagi na fakt kontynuowania zatrudnienia oraz pobierania emerytury wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Organ rentowy powołał się na treść art. 103a ustawy emerytalnej wskazując, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z tym pracodawcą, na rzecz którego bezpośrednio wykonywał je przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w wydanej decyzji organu rentowego. Zakład wskazał, że ubezpieczony na dzień złożenia wniosku o świadczenie nie rozwiązał stosunku pracy, a ponadto od dnia 1 października 2000 r. posiada uprawnienia do emerytury wojskowej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Wskazane świadczenie jest wypłacane. Odnosząc się do argumentacji odwołującego organ rentowy powołał się na treść art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin wskazując, że reguły obliczania emerytury wojskowej, o której mowa w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej dotyczą jedynie żołnierzy, którzy wstąpili do służby po dniu 1 stycznia 1999 r. W rozpatrywanej sprawie odwołujący rozpoczął służbę wojskową 31 lipca 1967 r., nie ma zatem możliwości łączenia emerytury powszechnej z emeryturą wojskową (odpowiedź na odwołanie z dnia 24 kwietnia 2020 r. k. 8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. P. posiada uprawnienia do emerytury wojskowej od 1 października 2000 r. Prawo do emerytury zostało odwołującemu przyznane na mocy decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 20 października 2000 r. znak: (...) oraz na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Do ustalenia prawa do emerytury wojskowej i wysokości świadczenia uwzględniono okres 33 lat wysługi od dnia 31 lipca 1967 r. do dnia 30 września 2000 r. Na dzień przyznania odwołującemu emerytury jej wymiar procentowy wynosił 87,23%, przy zachowaniu zasady nie przekraczania podstawy wymiaru do 75%. Wysokość emerytury wojskowej odwołującego na dzień 1 października 2000 r. wynosiła 3.273,78 zł, natomiast od dnia 1 marca 2019 r. wyniosła 4.753,34 zł (decyzje Dyrektora WBE: w sprawie przyznania emerytury z dnia 20 października 2000 r. k. 9 i w sprawie waloryzacji z dnia 6 marca 2019 r. k. 69 akt emerytalnych WBE).

Po przejściu na emeryturę wojskową, R. P. był zatrudniony w okresie od dnia 1 października 2000 r. do dnia 31 października 2000 r. na podstawie umowy o pracę na stanowisku kierownika Kliniki i Zakładu Instytutu (...) w W.. Ponadto od dnia 1 października 2019 r. do dnia 31 stycznia 2021 r. pracował na stanowisku profesora w Wyższej Szkole (...) w W.. Stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron, tj. na podstawie art. 30 § 1 pkt 1 k.p. Z tytułu powyższego zatrudnienia, za ubezpieczonego były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne (świadcstwo pracy z dnia 31 grudnia 2019 r. k. 25-27, świadcstwo pracy z dnia 1 lutego 2021 r. k. 53 tom I a.r.).

W dniu 24 stycznia 2020 r. odwołujący złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę (wniosek z 24 stycznia 2020 r. z załącznikami k. 1-18 tom I a.r.). Po rozpoznaniu powyższego wniosku ZUS (...) Oddział w W. wydał w dniu 21 lutego 2020 r. decyzję znak: (...), na podstawie której przyznał R. P. emeryturę od dnia 1 stycznia 2020 r. Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Jednocześnie zaznaczył, że emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Organ rentowy, ustalając wysokość emerytury w systemie zdefiniowanej składki, przyjął kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 671.523,57 zł oraz średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 170,20 miesięcy. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wyniosła do wypłaty 3.945,50 zł. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia – emerytury wojskowej z Wojskowego Biura Emerytalnego, informując odwołującego, że może być wypłacone tylko jedno świadczenie wyższe lub wybrane przez odwołującego. Wskazał także, że wypłata świadczenia została zawieszona z powodu kontynuowania zatrudnienia, a ostateczna wysokość emerytury zostanie ustalona po rozwiązaniu stosunku pracy i przedłożeniu świadectwa pracy (decyzja ZUS z dnia 21 lutego 2020 r., znak: (...), k. 45-47 tom I a.r.).

W dniu 31 marca 2021 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym świadectwo pracy wystawione w dniu 1 lutego 2021 r. przez Wyższą Szkołę (...) w W.. Decyzją z dnia 14 kwietnia 2021 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 marca 2021 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Organ rentowy, ustalając wysokość emerytury w systemie zdefiniowanej składki, przyjął kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 753.353,30 zł oraz średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 161,20 miesięcy. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wyniosła do wypłaty 4.673,41 zł (świadectwo pracy z dnia 1 lutego 2021 r. k.53, decyzja ZUS z dnia 14 kwietnia 2021 r., znak: (...) k. 57-61 tom I a.r.).

Kolejną decyzją z dnia 11 maja 2021 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił wysokość emerytury od dnia 1 marca 2021 r. na kwotę w wysokości 4.673,41 zł i zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia – emerytury wojskowej z Wojskowego Biura Emerytalnego. Jednocześnie organ rentowy uchylił decyzję z dnia 14 kwietnia 2021 r. (decyzja ZUS z dnia 11 maja 2021 r. znak: (...) k. 63-65 tom I a.r.).

Od decyzji z dnia 21 lutego 2020 r. znak: (...) oraz od decyzji z dnia 11 maja 2021 r., znak: (...), R. P. złożył odwołania, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 25 marca 2020 r. k. 3-5v, pismo procesowe z dnia 2 września 2021 r. k. 64-66 a.s.).

R. P. nadal pobiera emeryturę wojskową i nie występował o jej zawieszenie (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach rentowych i aktach emerytalnych udostępnionych przez Wojskowe Biuro Emerytalne. Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez Sąd w całości za wiarygodne. Stan faktyczny był przy tym bezsporny, spór koncentrował się natomiast na interpretacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 11 maja 2021 r., znak: (...) było zasadne i jako takie skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji, natomiast odwołanie od decyzji z dnia 21 lutego 2020 r., znak: (...) jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony i zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów, Sąd uznał, że okoliczności faktyczne nie były w sprawie sporne. Spór nie dotyczył faktów, lecz prawa. Ponadto strony nie wniosły o przeprowadzenie rozprawy. W tych okolicznościach Sąd na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Przechodząc w pierwszej kolejności do rozważań nad zasadnością odwołania od decyzji z dnia 21 lutego 2020 r. wskazać należy, że jak stanowi art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 291) prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Warto zauważyć, że z chwilą wejścia w życie ww. ustawy ustawodawca nie przewidział ograniczenia związanego z koniecznością rozwiązania stosunku pracy w chwili przejścia na emeryturę. Wymóg taki wprowadzono z dniem 1 stycznia 2000 r. W konsekwencji zmiany dokonanej ustawą z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodano art. 103 ust. 2a, który później został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za zgodny z Konstytucją RP na mocy wyroku z dnia 7 lutego 2006 r. (por. wyrok z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04), a który miał identyczną treść jak obecnie obowiązujący art. 103a ustawy emerytalnej, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. Wobec identycznego brzmienia wyżej cytowanych przepisów za w pełni aktualne i mogące mieć zastosowanie w przypadku wykładni art. 103a ustawy, należy uznać orzecznictwo Sądu Najwyższego w przedmiocie wykładni art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. W ugruntowanym orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że wykładnia art. 103 ust. 2a wskazuje jednoznacznie, że przepis ten wywołuje zawsze skutek zawieszający prawo do świadczenia (polegający na wstrzymaniu jego wypłaty) w sytuacji kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz, którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ustalonym w decyzji organu rentowego, bez względu na to, czy ta decyzja została wydana niezwłocznie po zgłoszeniu wniosku o prawo do emerytury, czy też w wykonaniu orzeczenia organu odwoławczego. Dogłębną analizę tej problematyki przedstawił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 marca 2011 r. (II UK 299/10) oraz w wyroku z dnia 10 grudnia 2010 r. (II UK 150/10).

Dokonując wykładni przepisu art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej Sąd Najwyższy wskazał, że z brzmienia tego przepisu wynika z jednej strony, że kontynuowanie zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy nie ma wpływu na nabycie prawa do emerytury, które to prawo powstaje z mocy ustawy po spełnieniu warunków określonych w przepisach, z drugiej jednak strony realizacja tego prawa (wypłata świadczenia) ulegała zawieszeniu w razie kontynuowania zatrudnienia po nabyciu prawa do emerytury, niezależnie od wysokości uzyskiwanego przychodu ze stosunku pracy. Ponadto, rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą umożliwia realizację świadczenia emerytalnego (wznowienie jego wypłaty), bez potrzeby występowania o ponowne ustalenie tego prawa. Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawodawca wprowadzając regulację art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej miał na uwadze uniemożliwienie ubezpieczonym realizacji prawa do emerytury, poprzez jego wypłatę z równoczesnym osiągnięciem przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury u pracodawcy na rzecz, którego realizowali je bezpośrednio przed nabyciem prawa do wymienionego świadczenia. W ocenie Sądu Najwyższego, zastosowanie wykładni gramatycznej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej jednoznacznie wskazuje, że przepis ten zawsze rodzi skutek zawieszający prawo do emerytury (polegający na wstrzymaniu wypłaty świadczenia) w sytuacji określonej w jego dyspozycji i to bez względu na to, czy decyzja została wydana niezwłocznie po zgłoszeniu wniosku o prawo do emerytury, czy w wykonaniu orzeczenia Sądu. Nadto, Sąd Najwyższy zważył, że takie rozumienie ww. przepisu

znajduje również potwierdzenie w jego wykładni historycznej, szeroko zaprezentowanej w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 10 listopada 2004 r. (II UZP 9/04).

Przychylając się do powyższego stanowiska Sądu Najwyższego należy uznać, że brak jest podstaw do podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczonemu od daty przyznania do niej prawa na mocy decyzji z dnia 21 lutego 2020 r., skoro ubezpieczony w tym czasie, aż do momentu rozwiązania stosunku pracy, co miało miejsce 31 stycznia 2021 r. kontynuował zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy. Wprawdzie nabycie prawa do emerytury było niezależne od kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, jednakże realizacja tego prawa ulegała zawieszeniu do czasu rozwiązania stosunku pracy z tym pracodawcą. Z art. 103a ustawy emerytalnej wynika wprost, że realizacja prawa do emerytury ulega zawieszeniu w razie kontynuowania zatrudnienia po nabyciu prawa do emerytury, niezależnie od wysokości uzyskiwanego przychodu ze stosunku pracy. Zawieszenie emerytury polega w istocie na tym, że organ rentowy nie realizuje wypłaty emerytury. Zgodnie z art. 135 ustawy emerytalnej, wypłatę emerytury wznawia się w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, począwszy od miesiąca ustania tej przyczyny, jednakże nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. Zatem z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczonego zatrudnienia w dacie ustalenia mu prawa do emerytury, realizacja powyższego świadczenia była możliwa dopiero po rozwiązaniu stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Organ rentowy w decyzji z dnia 21 lutego 2020 r. zasadnie zatem zawiesił wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2020 r. z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia, gdyż realizacja, a więc wypłata emerytury była możliwa dopiero po rozwiązaniu stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 21 lutego 2020 r., o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

W dalszej kolejności, Sąd Okręgowy rozważył zasadność odwołania od decyzji z dnia 11 maja 2021 r. Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 2 ust. 2 z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W rozpatrywanej sprawie bezspornym jest to, że odwołujący się R. P. ma przyznane prawo do emerytury wojskowej od dnia 1 października 2000 r., a jednocześnie – z uwagi na podjęcie zatrudnienia po przejściu na emeryturę wojskową – nabył prawo do emerytury z systemu powszechnego. Na mocy zaskarżonej decyzji z dnia 11 maja 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił ubezpieczonemu wysokość emerytury od dnia 1 marca 2021 r., obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, przy czym powołując się na treść ww. przepisów oraz wymienione okoliczności dokonał zawieszenia wypłaty świadczenia z uwagi na pobieranie przez odwołującego emerytury wojskowej, a więc zbieg świadczeń przy możliwości pobierania tylko jednego z nich. Sąd miał przy tym na względzie, że organ rentowy

ustalił wysokość emerytury odwołującego się w oparciu o okresy jego zatrudnienia w Instytucie (...) w W. oraz Wyższej Szkole (...) w W.. Odwołujący nie kwestionował przy tym ani wysokości emerytury, ani też kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, przyjętej przez Zakład. Stanowisko odwołującego skupiło się natomiast na zakwestionowaniu decyzji organu rentowego w części dotyczącej zawieszenia wypłaty emerytury.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zważył, że stanowisko organu rentowego jest zbieżne z zasadami wynikającymi z treści ww. przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którymi w przypadku osób uprawnionych do emerytury z ubezpieczenia społecznego w zbiegu z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach dotyczących zaopatrzenia emerytalnego tzw. służb mundurowych wymienionych w art. 95 ust. 2 tej ustawy wypłaca się wyłącznie jedno z tych świadczeń. Stanowisko to jest wyrażone wprost zarówno w treści ust. 1 powołanego wyżej przepisu, jak i ugruntowane w orzecznictwie. Nie ma zatem wątpliwości, że z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 u.e.r.f.u.s. wynika zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/1; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lipca 2016r., III AUa 1254/15). Również możliwość nabycia obu rodzajów tych świadczeń, tj. przewidzianych na tle odrębnych systemów zabezpieczeń społecznych, nie jest równoznaczna z możliwością ich wspólnej wypłaty (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 lipca 2014r., III AUa 1542/13). Co do zasady więc w razie zbiegu uprawnień do emerytury z dwóch różnych systemów przysługuje tylko jedno świadczenie – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

W orzecznictwie pojawia się jednak możliwość stosowania wyjątków od powyższej zasady. W wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17), wydanym w stanie faktycznym i prawnym zbliżonym do okoliczności i istoty sprawy niniejszej, Sąd Najwyższy analizował sytuację żołnierzy zawodowych powołanych do służby wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. oraz tych, którzy podjęli służbę po dniu 1 stycznia 1999 r., zgodnie z rozróżnieniem dokonany przez ustawodawcę na tle przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, w kontekście ich uprawnień emerytalnych oraz przez pryzmat zachowania konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. W wywodach poczynionych w powyższym wyroku Sąd Najwyższy zauważył, że nie wszyscy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., mogą faktycznie zrealizować uprawnienie do wykorzystania „cywilnej” wysługi emerytalnej. Wystarczy bowiem odpowiednio długa służba i wzrosty emerytury z tytułu szczególnych właściwości służby (art. 15 ust. 2 i 3) lub z tytułu inwalidztwa wojskowego (art. 15 ust. 4), aby – przy spłaszczeniu podstawy wymiaru emerytury wojskowej do maksymalnie 75% (art. 18 ust. 1) – „cywilne” okresy ubezpieczenia w żaden sposób nie zwiększały świadczenia. W takim przypadku emeryt wojskowy, niezależnie od swojej woli, nie ma prawnej możliwości skonsumowania żadnego „cywilnego” okresu ubezpieczenia w wojskowej emeryturze.

Podobnie rzecz się ma w przypadku tego rodzaju okresów poprzedzających służbę, krótszych niż rok (art. 15 ust. 1 pkt 2-4). W opisanych uwarunkowaniach emeryt wojskowy pozostaje w sytuacji identycznej jak żołnierz, który rozpoczął służbę po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. – jego emerytura jest obliczana wyłącznie w oparciu o wojskowy staż emerytalny. Z konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP – jak wskazywał dalej Sąd Najwyższy – wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Zasada równości zakłada jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej. Równość wobec prawa to także zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium zróżnicowania, które jednakże musi pozostawać w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, wagą interesu, któremu zróżnicowanie ma służyć i w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostają naruszone w wyniku wprowadzonego zróżnicowania oraz z innymi wartościami, zasadami, czy normami

konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Kryterium, które niewątpliwie zadecydowało o uprzywilejowaniu (pobieraniem dwóch świadczeń) żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., to brak możliwości uwzględniania w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu emerytalnego. Kryterium to jednocześnie określa krąg podmiotów charakteryzujących się tą samą istotną cechą relewantną.

Do tej grupy należą emeryci wojskowi, których wypracowane okresy składkowe i nieskładkowe nie miały żadnego wpływu na wysokość emerytury wojskowej, do nich zaś należą wszyscy żołnierze, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz niektórzy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. W konkluzji powyższego wywodu Sąd Najwyższy uznał za właściwy kierunek wykładni art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że użyte w ust. 2 tego artykułu sformułowanie „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych” oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego. Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że wspomniany wyżej „brak możliwości” nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu „cywilnego” w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019r., I UK 426/17, LEX nr 2610283).

Sąd Okręgowy podziela powyższe stanowisko w całości jako znajdujące aprobatę w orzecznictwie sądów powszechnych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 stycznia 2020 r., III AUa 333/19; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 lipca 2019 r., III AUa 1045/18; wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 28 listopada 2019 r., VIII U 1901/19; wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 września 2019 r., IV U 498/19). Zważyć należy, że przyjęta przez Sąd Najwyższy interpretacja art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w zakresie sformułowania „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych” ma zastosowanie w niniejszej sprawie. Zważyć należy, że okoliczności faktyczne i prawne sprawy, w której orzekł Sąd Najwyższy oraz sprawy niniejszej, są niemal tożsame. W sprawie tej skarżący nabył uprawnienia do emerytury wojskowej po 23 latach służby, następnie złożył wniosek o doliczenie do wysługi emerytalnej stażu pracy podjętej po przejściu na emeryturę wojskową, w wyniku czego przysługująca mu emerytura osiągnęła maksymalną wartość 75% podstawy wymiaru. Jednocześnie organ rentowy odmówił mu wypłaty emerytury przyznanej z systemu powszechnego z uwagi na zbieg świadczeń. Podobna sytuacja miała miejsce w sprawie niniejszej, przy czym podstawa wymiaru odwołującego na dzień przyznania mu emerytury wojskowej, z uwagi na 33-letni okres wysługi osiągnęła wartość 87,23% podstawy wymiaru i została ostatecznie zredukowana do 75% tej podstawy. Niewątpliwie więc odwołujący osiągnął maksymalną wartość wojskowego świadczenia emerytalnego wynoszącą 75% podstawy wymiaru, a zatem jedynie w oparciu o zasady obliczania tej emerytury określone w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i wynikające z niej ograniczenia nie ma możliwości podwyższenia tego świadczenia, mimo „wypracowania” przez niego dodatkowego okresu składkowego. W sytuacji niniejszej sprawy okres ten miał jednak charakter „ponadwymiarowy” w tym sensie, że z uwagi na osiągnięcie przez odwołującego maksymalnej podstawy wymiaru emerytury wojskowej przewidzianej przepisami ww. ustawy pozostała część „cywilnego” stażu emerytalnego nie mogła zostać uwzględniona w algorytmie obliczania emerytury wojskowej.

Na tle powyższych okoliczności oraz w świetle prezentowanej wyżej interpretacji art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, Sąd Okręgowy uznał za dopuszczalne pobieranie przez odwołującego równolegle dwóch świadczeń – zarówno emerytury wojskowej, jak i emerytury powszechnej.

Mając zatem na względzie powyższe, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie R. P. od decyzji z dnia 11 maja 2021 r. i uznając je za zasadne na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że nakazał wypłatę przyznanej odwołującemu się emerytury, począwszy od dnia 1 marca 2021 r., o czym orzekł w pkt 2 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w pkt 3 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c., zasądając na rzecz odwołującego się R. P. od organu rentowego kwotę 180 zł, ustaloną w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2017 r., poz. 1797).

SSO Renata Gąsior